

EVROPSKA KOMISIJA

Bruselj, 30.5.2012
COM(2012) 299 final

**SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, EVROPSKEMU SVETU,
SVETU, EVROPSKI CENTRALNI BANKI, EVROPSKEMU EKONOMSKO-
SOCIALNEMU ODBORU, ODBORU REGIJ IN EVROPSKI INVESTICIJSKI BANKI**

UKREPI ZA STABILNOST, RAST IN DELOVNA MESTA

1. UVOD

Kriza, ki je zajela tako velik del Evrope, je močno omajala zaupanje v sposobnost političnega in gospodarskega sistema Evrope, da uresniči ambicijo, izraženo v Pogodbi EU, glede „trajnostn[ega] razvoj[a] ... ki temelji na uravnoteženi gospodarski rasti“. Mnogo evropskih državljanov je ogorčenih in zbeganih zaradi hitrosti, s katero se je dolgoletno obdobje rasti življenjskega standarda sprevrglo v izredno hudo finančno krizo, izgubo številnih delovnih mest in visoko raven zadolženosti, ki nas bo zelo verjetno spremljala še vrsto let. Dolgovi, primanjkljaji in neravnovesja, s katerimi se danes spoprijema EU, se niso pojavili čez noč, temveč so nastajali več let. Njihove socialne posledice so daljnosežne, vlade držav članic in Evropsko unijo pa postavljajo pred težko preizkušnjo. Deloma lahko naše sedanje težave pripišemo svetovni finančni krizi, katere učinki so se razširili tudi na EU, deloma pa gre njihov izvor iskati znotraj same EU. V teh razmerah je najpomembneje, da zanje poiščemo kakovostne in učinkovite rešitve.

Med finančno in gospodarsko krizo se je izrazito pokazala medsebojna odvisnost gospodarstev vseh držav članic EU ter na splošno med gospodarstvom EU in drugimi svetovnimi gospodarstvi. Prav tako je kriza razkrila pomembne vrzeli, pomanjkljivosti in neravnovesja pri oblikovanju politik na svetovni, evropski ter nacionalni ravni. EU in njene države članice si že vse od začetka krize prizadevajo za prenovo evropskega gospodarskega modela in povrnitev konkurenčnosti EU. V skladu z načrtom za doseganje stabilnosti in rasti¹, ki ga je Komisija objavila oktobra 2011, je to pomenilo:

- prednostno izvajanje politik za povečanje stabilnosti in rasti, da bi znova dosegli trajnostno rast in visoko stopnjo zaposlenosti v EU;
- oblikovanje trdnejšega in bolj povezanega gospodarskega upravljanja, ki omogoča veliko zgodnejše odkrivanje in odpravo neravnovesij ter na ravni EU uvaja ostrejši nadzor nad nacionalni politikami in tako upošteva dejstvo, da sta moč in blaginja posameznih držav članic odvisni od moči in blaginje vseh drugih držav članic;
- krepitev bančnega sistema z uvedbo zahtev, da banke razkrijejo pošteno sliko svoje zadolženosti, poiščejo ustrezne rešitve za slabe terjatve in prestrukturirajo svoje poslovne modele, tako da bodo v prihodnosti sposobne dajati posojila podjetjem in gospodinjstvom, ne da bi bile znova odvisne od reševalnih ukrepov na stroške davkoplačevalcev;
- odločen odziv na težave Grčije v obliki dveh izdatnih svežnjev finančne pomoči in intenzivne podpore programu okrevanja, ki je usmerjen v rast;
- krepitev finančnih varovalnih ukrepov z uvedbo novih oblik zagotavljanja podpore močno zadolženim državam članicam, medtem ko si te prizadevajo uravnovežiti prihodke in porabo ter tako izboljšati stanje svojih javnih financ, da bodo lahko v prihodnje financirale socialne storitve, zdravstvo, pokojnine, izobraževanje in javno infrastrukturo.

¹ COM(2011) 669

Z izvajanjem tega načrta smo dosegli dober, a neenakomeren napredek. Po obdobju, ki so ga zaznamovali upočasnitev gospodarske aktivnosti, zmanjševanje velikih primanjkljajev tekočega računa, ki so se kopičili od leta 2007 oziroma 2008, prilagajanje plač navzgor v državah z javnofinančnim presežkom in navzdol v državah s primanjkljajem ter vračanje cen nepremičnin v več državah članicah na ravni, ki bolje ustrezajo temeljnemu gospodarskemu pogojem, lahko zdaj opazimo jasne znake ponovnega uravnoteženja našega gospodarstva. Iz tega bolečega procesa stabilizacije in reform bo izšlo novo, močnejše evropsko gospodarstvo, ki ga bo podpiral novi sistem ekonomskega upravljanja EU.

Trajno, vzdržno rast in višji življenjski standard je mogoče doseči le z zdravimi javnimi financami, korenitimi strukturnimi reformami in ciljno usmerjenimi naložbami. Vendar pa lahko vse to uspešno uresničimo le, če bo naša rast dovolj močna, da bo ta proces podprla. Stabilnost in rast se nikakor ne izključujeta, sta le dve plati iste medalje. Države članice se morajo trenutnemu pomanjkanju zaupanja v gospodarstvu zoperstaviti z odločnimi reformami, ki bodo obrnile trend upadanja naše konkurenčnosti. Že danes moramo ukrepati, da bi zmanjšali zaskrbljujoče vrzeli v konkurenčnosti znotraj EU in tudi znotraj euroobmočja. Čeprav je EU kot celoti uspelo obdržati svoj delež v svetovni trgovini, se moramo spoprijeti tudi z upadanjem mednarodne konkurenčnosti in izgubo tržnih deležev, ki občutno vplivata na gospodarske rezultate nekaterih držav članic.

Ljudje na kratki rok potrebujejo upanje in perspektivo za boljšo prihodnost. Brez tega se bodo v procesu potrebnih reform pojavljale vse večje politične in socialne težave, zaradi česar se bo okrevanje zavleklo. Doseči moramo soglasje in zgraditi zaupanje glede nujnosti sprememb in z njimi povezanih izbir. V tem dialogu bodo imeli pomembno vlogo socialni partnerji.

EU mora zato v svoji splošni strategiji večji poudarek nameniti komponenti rasti. To narekuje kombinacijo ukrepov, ki jih države članice lahko izvedejo na nacionalni ravni, ter ukrepov na ravni EU, ta skupna prizadevanja pa morajo biti trdno vpeta v strategijo Evropa 2020 in v naše nove strukture upravljanja. Nekateri ključni elementi te pobude za rast so že vzpostavljeni in treba jih bo v celoti izvajati. Za sprostitve potenciala drugih takih pobud potrebujemo vizijo, pogum in močne vodstvene sposobnosti, vendar pa izzivi, s katerimi se danes srečuje EU, zahtevajo odločne in učinkovite ukrepe.

Komisija v tem sporočilu predlaga vrsto možnih elementov pobude za rast, ta pa temelji na dveh stebrih, ki se medsebojno krepita:

- steber na ravni EU, ki se opira na moč in sinergije skupnega delovanja na evropski ravni, ter
- steber na ravni držav članic, ki temelji na sproščanju potenciala rasti s strukturnimi reformami, dogovorjenimi v okviru evropskega semestra.

Po neuradnem zasedanju Evropskega sveta 23. maja in v dneh pred njegovim junijskim zasedanjem bo Komisija še naprej proučevala vse možne elemente, ki lahko prispevajo k močnejši rasti in večji konkurenčnosti.

2. VLOGA EU V NOVI POBUDI ZA RAST

Na ravni EU smo sprejeli strategijo Evropa 2020², ki je namenjena doseganju pametne, trajnostne in vključujoče rasti v Evropi. Ta strategija je tudi platforma za novo pobudo za rast. Cilji strategije Evropa 2020 na področju zaposlovanja, energetike, izobraževanja in usposabljanja, raziskav ter zmanjševanja revščine so plod dogovora vseh držav članic in postavljajo okvir za izvajanje reform v Evropi. Z njihovim uresničevanjem bomo povečali konkurenčnost in spodbujali konvergenco, EU pa se bo tako podala na pot višje rasti. Z aktivnejšim prizadevanjem za doseg cilja, da 3 % našega BDP namenimo za naložbe v R&R, bi lahko do leta 2020 ustvarili 3,7 milijona delovnih mest, BDP Evropske unije pa povečali za 800 milijard EUR. Če bi do leta 2020 uresnili cilje na področju podnebnih sprememb in energetike, bi pridobili do 5 milijonov delovnih mest, povečali energetske varnosti Evrope in napredovali pri izpolnjevanju naših zavez na področju podnebnih sprememb. Če bi 20 milijonov ljudi rešili iz primeža revščine, s tem ne bi samo izboljšali njihovih življenj, temveč bi zagotovili ekonomske koristi za družbo kot celoto. Ti številčni podatki kažejo, da je po vsej EU mogoče ustvariti delovna mesta in poslovne priložnosti, znatno zmanjšati brezposelnost ter našim državljanom zagotoviti boljšo in ekološko bolj osveščeno prihodnost.

2.1. Izkoriščanje potenciala rasti ekonomske in monetarne unije

V zadnjih letih smo sprejeli številne ukrepe v smeri vzpostavitve močnih mehanizmov ekonomskega nadzora, ki so potrebni za podpiranje ekonomske in monetarne unije. Od uspešnosti izvajanja tega sistema na ravni EU in držav članic bosta odvisna učinkovitost politike in tudi zaupanje na trgih. Na daljši rok bo treba naše povezovanje poglobiti, da bi ekonomsko in monetarno unijo v celoti uresnili. Za močno EU je potrebna stabilna valuta, saj ta prinaša koristi vsem državam članicam, tudi tistim zunaj euroobmočja. Verodostojnost eura na mednarodnih trgih vpliva na zmožnost Evrope, da si sredstva izposoja po razumnih obrestnih merah in jih odplačuje po zaslugi svojega močnega gospodarstva.

- Z okrepljenim **paktom za stabilnost in rast** je EU pridobila močne, na pravilih temelječe instrumente politike, ki jih potrebuje za ohranjanje zdravih javnih financ. Večina držav članic se mora zdaj prednostno lotiti odpravljanja čezmernega primanjkljaja. Razen pred kratkim predlaganega dvodelnega svežnja ni nujne potrebe po spreminjanju nedavno dogovorjenih pravil. Obstoječi predpisi omogočajo ustrezno obravnavo in razlikovanje med državami članicami glede na njihov manevrski prostor na fiskalnem področju in makroekonomske pogoje, ob tem pa zagotavljajo dolgoročno vzdržnost javnih financ. Za njihovo izvajanje je odločilna ocena proračunskih ukrepov, ki so jih sprejele države članice, zlasti v strukturnem smislu. Komisija bo zato spremljala učinek strogih proračunskih omejitev na izdatke, ki krepijo rast, ter na javne naložbe. Po potrebi bo dala usmeritve v zvezi ukrepi, ki bi jih bilo mogoče sprejeti znotraj proračunskih okvirov EU in držav članic. V prihodnjih mesecih bo izdala poročilo o kakovosti javne porabe, v katerem bodo obravnavana ta vprašanja.
- Pri krepitvi naših **finančnih varovalnih ukrepov** smo dosegli pomemben napredek. S 1. julijem 2012, torej kar leto pred prvotno predvidenim datumom, bo začel veljati

² COM(2010) 2020

evropski mehanizem za stabilnost, ki je zasnovan kot trajni mehanizem za financiranje kriznega upravljanja v euroobmočju. Če k evropskemu mehanizmu za stabilnost prištejemo še evropski instrument za finančno stabilnost in druge instrumente za financiranje krize, znaša naša trenutna skupna posojilna zmogljivost 800 milijard EUR. Skupaj z nedavnim dogovorom o povečanju sredstev Mednarodnega denarnega sklada tvorijo evropski finančni varovalni ukrepi pomemben element svetovnih finančnih varnostnih mrež. Vendar pa je bistvenega pomena tudi to, kako te varovalne ukrepe uporabljamo. V okviru evropskega mehanizma za stabilnost je za države članice, ki bodo ratificirale fiskalno pogodbo, predvidena vrsta novih instrumentov, ki bodo EU omogočili učinkovit odziv na krizne razmere. Pri tem sta še posebej pomembni prožnost in hitrost ukrepanja.

- **Močnejši bančni sektor EU:** preprečili smo finančni zlom in temeljito prenovili nadzor nad finančnim sektorjem. Banke, ki čezmejno poslujejo, so zdaj pod nadzorom kolegijskih nadzornikov, ustanovljeni pa so bili tudi tri novi evropski nadzorni organi. Poleg tega je bil ustanovljen Evropski odbor za sistemska tveganja, ki ima vlogo makrobonitetnega nadzornika na ravni EU. Dokapitalizacijo nekaterih bank bo treba še dokončati v okviru strategije, ki jo zdaj koordinira Evropski bančni organ. Čeprav so nekatere banke že začele odplačevati posojila iz javnih virov, ki so jih prejele med krizo, so bili s tem povezani stroški za davkoplačevalce zelo visoki. Da bi zasebni sektor zagotovo prispeval pravičen delež pri morebitnih podobnih ukrepih reševanja v prihodnosti, bo Komisija junija predlagala skupen zakonodajni okvir za sanacijo ter okrevanje bank in investicijskih podjetij. Z njim bo določila niz ukrepov za nadzorovano likvidacijo sistemsko pomembnih institucij, kadar bo ta potrebna.
- **Poglabljanje ekonomske in monetarne unije:** zazreti se moramo v prihodnost in razmisliti o dolgoročni perspektivi za našo ekonomsko in monetarno unijo. Komisija bo v zvezi s tem zagovarjala ambiciozen in strukturiran odziv. Na obete glede rasti v EU močno vpliva trenutno pomanjkanje zaupanja v euroobmočje. Vse dokler ne bodo razrešene nekatere ključne negotovosti, kot so razmere v Grčiji, ne bomo mogli obnoviti zaupanja, ki je potrebno za naložbe in ustvarjanje delovnih mest. Potreben bo proces, ki bo nadgrajeval dosedanje dosežke in načrtoval glavne korake za popolno uresničitev ekonomske in monetarne unije. Da bi povrnili zaupanje v euroobmočje in v sposobnost, da premagamo trenutne težave, moramo biti pripravljeni odločno stopati po načrtani poti, države članice pa morajo pokazati politično zavezanost naši skupni valuti. V ta namen bo potreben široko zastavljen proces, ki bo upošteval pravna vprašanja in se opiral na politični proces, da se zagotovijo demokratična legitimnost in ustrezne ravni odgovornosti za prihodnje pobude v smeri globljega povezovanja. Zasnova glavnih elementov tega procesa bi med drugim lahko predvidevala razvoj v smeri bančne unije, vključno z integriranim finančnim nadzorom in enotnim sistemom zajamčenih vlog. Komisija je v zeleni knjigi³ iz novembra 2011 že predstavila možnosti za skupno izdajanje dolžniških finančnih instrumentov v euroobmočju. Hitrost in sosledje takih ukrepov bo treba še podrobneje določiti, vključno z načrtom njihovega izvajanja in časovnim razporedom, vendar bi z zgodnjo potrditvijo teh korakov poudarili nepovratnost in trdnost eura.

³ COM(2011) 818

2.2. Izkoriščanje potenciala notranjega trga

Notranji trg za blago na splošno dobro deluje, vendar pa tega ni mogoče trditi za storitve ali za enotni trg za spletne storitve. Boljša izraba prednosti notranjega trga je eden najučinkovitejših načinov za krepitev rasti po vsej EU. Če se bomo končno odločili sprejeti **patent EU**, bomo s tem dali takojšnjo spodbudo inovativnim podjetjem. Po toliko letih je zdaj resnično čas, da sprejmemo odločitev.

Komisija bo junija predlagala ukrepe za boljše izvajanje **direktive o storitvah**. Mnoge države članice so se odločile obdržati ovire in omejitve, s čimer sebi in drugim državam članicam odrekajo možnost, da bi v celoti izkoristile ugodnosti, ki jih prinaša direktiva v smislu konkurenčnosti in rasti. Z delnim izvajanjem direktive se je naš BDP po ocenah že povečal za 0,8 %, v skladu z analizo, ki jo je izvedla Komisija, pa bi po odpravi vseh omejitev lahko narasel za dodatnih 1,8 %. Poleg tega je iz navedene analize razvidno, da zmanjšanje oziroma odprava ovir pozitivno vpliva na trgovinske tokove in neposredne tuje naložbe, pa tudi na ravni produktivnosti znotraj posameznih držav članic, kar bi prav tako lahko prispevalo k vzpostavitvi ravnovesja med državami s presežkom in tistimi s primanjkljajem.

V drugi polovici leta bo Komisija predlagala **drugi akt za enotni trg**, ki je namenjen dokončanju enotnega trga na ključnih področjih, kot so digitalni sektor in mrežne gospodarske panoge, na katerih EU trenutno še ne izpolnjuje pričakovanj. Če EU zagotovimo potrebno fizično in virtualno infrastrukturo, da bo lahko kos izzivom 21. stoletja, lahko sprostimo njen potencial rasti in ustvarimo delovna mesta. Nove tehnologije in omrežja lahko zmanjšajo preobremenjenost našega zračnega prostora in naših cestnih omrežij, prispevajo k uvedbi pametnih elektroenergetskih omrežij, ki lahko uporabljajo energijo iz obnovljivih virov, poganjajo električne avtomobile ter omogočajo, da so tehnologije, ki povečujejo storilnost, po zaslugi računalništva v oblaku cenovno dostopne vsem podjetjem. Da bi EU tudi v prihodnosti ohranjala konkurenčnost svoje industrije, mora vlagati v ključne omogočevalne tehnologije, kot so biotehnologija, nanotehnologija in mikrotehnologija, razvijati nove vrste blaga in storitev ter prestrukturirati industrijske procese za modernizacijo svoje industrije.

Komisija že dolgo opozarja na pomembnost odprave čezmejnih davčnih ovir na notranjem trgu. Napredek na tem področju na ravni EU lahko podpre in olajša ukrepe posameznih držav članic pri uresničevanju ciljev iz njihovih nacionalnih strategij za rast ter prispeva k trdnemu splošnemu okviru za boljše pobiranje davkov, boj proti goljufijam ter zagotavljanje poštenih in zdravih konkurenčnih pogojev. V zvezi s tem mora Svet ukrepati, da se omogoči napredek pri predlogih Komisije glede prihrankov in glede mandatov za sodelovanje s tretjimi državami. V drugi polovici leta bo Komisija objavila sporočilo, v katerem bo predstavila možnosti za reševanje vprašanj davčnih oaz in agresivnega davčnega načrtovanja. Po njenem mnenju bi bilo treba vzporedno z bojem proti goljufijam obravnavati tudi škodljivo davčno načrtovanje. V ta namen sta resda potrebna podrobno tehnično delo in jasna politična zavezanost, vendar bi tak pristop lahko prinesel velike koristi v smislu višjih prihodkov ter hkrati večje poštenosti in boljših konkurenčnih pogojev.

Zgleden primer pozitivnega medsebojnega učinkovanja med ukrepi na ravni EU in na nacionalni ravni je obdavčitev energije. Na tem področju bi predlog Komisije za prestrukturiranje sistema obdavčitve energije podprl prehod na nizkoogljično in

energetsko učinkovito gospodarstvo, hkrati pa bi zmanjšal izkrivljanja, ki so posledica različnega obdavčevanja primerljivih proizvodov, ki se uporabljajo v iste namene. S krepitvijo davčne nevtralnosti in nagrajevanjem okolju prijaznih energetskih virov bi se približali ciljem EU glede zmanjšanja emisij ogljikovega dioksida, energetske učinkovitosti in obnovljivih virov energije.

2.3. Izkoriščanje potenciala človeškega kapitala

Komisija je v svojem najnovejšem svežnju o zaposlovanju predlagala vrsto konkretnih ukrepov za okrepanje gospodarstva, ki bi ga spremljala številna nova delovna mesta po vsej EU. Komisija, države članice, socialni partnerji ter zainteresirane strani iz javnega in zasebnega sektorja bodo morali sodelovati pri izvajanju posebnih ukrepov, s katerimi se bo sprostil potencial za ustvarjanje delovnih mest v ključnih sektorjih, kot so informacijske in komunikacijske tehnologije (IKT), zdravstvo in ekološko gospodarstvo. Z okrepljenim spremljanjem nacionalnih načrtov za zaposlovanje na podlagi primerjalnih meril in pregledov stanja, ki jih je predlagala Komisija, bomo še dodatno spodbudili reforme, usmerjene v ustvarjanje delovnih mest. K temu bo prispevala tudi tesnejša povezava med priporočili za posamezne države in črpanjem strukturnih sredstev, zlasti iz Evropskega socialnega sklada, kakor je Komisija predlagala za naslednje programsko obdobje (2014–2020).

Ker imamo v EU več kot tri milijone prostih delovnih mest, so potrebne večje naložbe v znanja in spretnosti, da bi odpravili razkorak med ponudbo in povpraševanjem na trgu dela. Programi, ki se izvajajo na ravni EU, kot sta Erasmus in Leonardo, pomembno prispevajo k temu, da lahko posamezniki študirajo, se usposablajo in pridobijo delovne izkušnje v drugih državah članicah. Z novimi instrumenti na ravni EU, kot sta panorama spretnosti in potni list spretnosti, se bo spodbujalo priznavanje kompetenc, pridobljenih kjer koli v EU, v vseh državah članicah. Komisija si prizadeva izboljšati mobilnost delovne sile ter uskladiti potrebe po delovni sili in kompetencah s ponudbo na trgu dela. Še veliko več lahko dosežemo, če bomo odstranili pravne in praktične ovire za prosto gibanje delavcev, zlasti z vidika prenosljivosti pokojnin in usklajevanja predpisov o socialni varnosti, s preoblikovanjem portala EURES v resnično evropsko orodje za posredovanje delovnih mest in zaposlovanje pa bi lahko še bolj uskladili ponudbo in povpraševanje na trgu dela.

2.4. Izkoriščanje zunanjih virov rasti

Čeprav je zunanjetrgovinska bilanca EU na splošno uravnotežena, je analiza po državah, ki jo je opravila Komisija, pokazala zaskrbljujoče dolgotrajno zmanjševanje tržnega deleža izvoza v nekaterih državah članicah. Vendar pa iz analize izhaja tudi to, da so najuspešnejše države članice rast izvoza uporabile za spodbujanje lastnega gospodarstva. Poleg tega se dve tretjini uvoza EU ponovno izvozita z višjo vrednostjo, kar kaže, da ima lahko EU velike koristi, če bo okrepila trgovinske in naložbene odnose s ključnimi partnerji. V prihodnosti bodo za velik del svetovne rasti zaslužna gospodarstva v vzponu, ki imajo visok potencial rasti. EU mora njihovo rast izkoristiti s sklepanjem dvostranskih in regionalnih trgovinskih in naložbenih sporazumov s ključnimi partnerji. Prostotrgovinski sporazum s Korejo, ki je začel veljati pred kratkim, je že dal rezultate v smislu 20-odstotnega povečanja izvoza EU v letu 2011. EU trenutno vodi pogajanja za sklenitev več novih prostotrgovinskih sporazumov in načrtuje še več tovrstnih pogajanj.

Da bi lahko izkoristili izjemne ugodnosti takih sporazumov, moramo pospešiti hitrost pogajanj in ratifikacijo.

2.5. Izkoriščanje potenciala finančnih sredstev EU za rast, ki jo Evropa potrebuje

Tudi v času stroge fiskalne konsolidacije potrebujemo ciljno usmerjeno javno porabo in naložbe. Komisija spodbuja rasti naklonjeno konsolidacijo in države članice poziva, naj še naprej zagotavljajo sredstva za raziskave, izobraževanje, trajnostno gospodarjenje z naravnimi viri, energetiko in socialne storitve. Čeprav proračun EU znaša le 1 % BDP Evropske unije in je torej majhen, omogoča zelo veliko dodano vrednost in je lahko ključnega pomena za rast po vsej Evropi.

- **Večletni finančni okvir za obdobje 2014–2020:** Komisija je za naslednje finančno obdobje predlagala proračun za rast in naložbe v EU. V njenih predlogih je proračunska podpora EU vezana na priporočila za države glede strukturnih reform, da bi lahko države članice podprla pri izvedbi potrebnih sprememb in naložb. Predlogi vključujejo inovativne zamisli za financiranje raziskav in inovacij, povezovanje Evrope v prometna, energetska in širokopasovna omrežja ter posodobitev kmetijske politike in močnejši razvoj podeželja. V okviru proračuna, ki ga predlaga Komisija, bi bilo več kot 600 milijard EUR namenjenih za financiranje raziskav, vseevropskih omrežij, naložb v človeški kapital, kohezijske politike in razvoja podeželja. Če temu znesku dodamo učinek vzvoda, ki ga da sofinanciranje na nacionalni ravni, ter uvedbo inovativnih finančnih instrumentov, dobimo **precejšen proračun za pametno, trajnostno in vključujočo rast**.

Komisija je predlagala uvedbo **projektnih obveznic** za financiranje nekaterih infrastrukturnih projektov ter povečanje financiranja z nepovratnimi sredstvi iz proračuna EU. Projektne obveznice so namenjene uporabi trgov dolžniškega kapitala kot dodatnega vira financiranja infrastrukturnih projektov ter spodbujanju naložb v ključno strateško infrastrukturo EU na področju prometa, energetike in širokopasovnih povezav. Cilj tega je, da bi z izboljšanjem kreditne kvalitete projektnih obveznic, ki jih izdajo zasebna podjetja, institucionalne vlagatelje na kapitalskih trgih privabili k financiranju komercialno donosnih projektov s stabilnimi in predvidljivimi denarnimi tokovi. Da bi preizkusili učinkovitost takega pristopa, je Komisija predlagala uvedbo pilotnih projektnih obveznic za obdobje 2012–2013. Sozakonodalajca sta se hitro odzvala, da bi lahko EIB pilotne projekte financirala še letos.

- **Proračun EU za leto 2013:** Komisija je predlagala 7-odstotno povečanje odobritev plačil, da bo mogoče kriti pričakovane zahtevke za plačilo iz držav članic. To povečanje je še vedno pod dogovorjenim pragom za odobritve plačil v veljavnem finančnem okviru EU. Zadevna sredstva bodo v celoti namenjena podpiranju produktivnih naložb, zaposlovanju in pomoči za usposabljanje ter financiranju raziskav v državah članicah. Ker se v nekaterih državah članicah s sredstvi EU sofinancira več kot 50 % vseh javnih naložb, je spoštovanje zavez EU pomemben način spodbujanja rasti.
- **Usmerjanje strukturnih sredstev v rast in konvergenco v obdobju 2012–2013:** v okviru kohezijske politike EU je za naložbe, ki podpirajo rast in ustvarjanje delovnih mest, na letni ravni v povprečju na razpolago 65 milijard EUR. Da bi se

bolje odzvali na potrebe, ki so posledica krize, je bil v okviru ponovnega načrtovanja sredstev za programe v višini 17 milijard EUR poudarek na preusmeritvi sredstev v raziskave in inovacije, podporo za MSP, ukrepe, namenjene olajšanju dostopa ranljivih skupin do trga dela, ter v naložbe v infrastrukturo in energetske učinkovitost. Ta prizadevanja se bodo nadaljevala. Pred kratkim je bilo s skupnimi prizadevanji pilotne akcijske skupine Komisije več kot 7 milijard EUR preusmerjenih v povečanje podpore za boj proti brezposelnosti mladih in izboljšanje dostopa MSP do financiranja.

- **Povečanje kapitala Evropske investicijske banke (EIB):** da bi EIB ohranila trenutno raven posojilne dejavnosti v višini 65 milijard EU letno, mora v skladu z dobro bančno prakso povečati svoj kapital. Komisija je predlagala, da se države članice kot delničarji banke v okviru nove pobude EU za rast dogovorijo o povečanju kapitala za 10 milijard EUR, s čimer bi se obseg posojil povečal za do 180 milijard EUR. Sredstva, ki bi bila tako na voljo za dodatna posojila, bi morala biti razpršena po vsej EU in zajemati tudi najbolj ranljive države. Usmerjena bi morala biti v pomoč sektorju MSP ter vključevati tudi področje energetske učinkovitosti in prenove stanovanj, da bi se lahko ustvarila zelo potrebna delovna mesta v močno prizadetem gradbenem sektorju ter bi EU lažje uresničila svoje podnebne in energetske cilje. Če bo sprejet dogovor o takem povečanju kapitala, bo Komisija pomagala državam članicam, da del svojih sredstev iz strukturnih skladov uporabijo za delitev posojilnih tveganj z EIB in za zagotavljanje jamstev MSP. S to kombinacijo finančnih instrumentov bi lahko spodbudili gospodarsko dejavnost v vseh sektorjih in regijah ter rešili težave MSP pri dostopu do posojil.
- **Davek na finančne transakcije:** Komisija je predlagala uvedbo davka na finančne transakcije. V skladu z njenim predlogom⁴ bi lahko prihodke iz tega naslova (po ocenah približno 57 milijard EUR) uporabili za naložbe, ki spodbujajo rast, in/ali za dokapitalizacijo bank. Glede na predlog Komisije bi se del teh proračunskih prihodkov EU lahko uporabil za zmanjšanje prispevkov držav članic v proračun EU.

3. VLOGA DRŽAV ČLANIC V NOVI POBUDI ZA RAST

3.1. Izkoriščanje potenciala evropskega semestra 2012

Da bi se EU približala ciljem iz strategije Evropa 2020, je Komisija v okviru evropskega semestra 2012 ter močno okrepljenega pakta za stabilnost in rast Svetu posredovala priporočila, osredotočena na posamezne države članice. Ta priporočila se opirajo na poglobljeno analizo razmer v posameznih državah članicah ter na njihovo izvajanje priporočil iz evropskega semestra 2011⁵ in upoštevanje usmeritev iz letnega pregleda rasti za leto 2012⁶. Vsaka država članica ima svoje posebnosti, zato priporočila Komisije ustrezno upoštevajo njihove močne in šibke strani ter pomanjkljivosti in zmogljivost vsake posamezne države članice, da se spoprime z izzivi. Vendar pa so gospodarstva vseh držav članic med seboj neločljivo povezana – ne le zaradi političnih, zgodovinskih in geografskih razlogov, temveč tudi zaradi dinamike novih tehnologij, ki trge

⁴ COM(2011)594 in COM(2011) 510

⁵ COM(2011) 400

⁶ COM(2011) 815

povezujejo hitreje kot kdaj koli prej. Smer, v kateri se bo razvijala EU, je odvisna od skupnega učinkovanja razmer v posameznih državah članicah. Nacionalno ukrepanje (ali neukrepanje) bo vsekakor pozitivno ali negativno vplivalo na preostale države članice EU, zato je v okviru evropskega semestra potrebna izvedba obsežnega sistema ekonomskega upravljanja (glej Prilogo 1).

Komisija je prvič doslej izvedla tudi poglobljene preglede, ki temeljijo na postopku v zvezi s čezmernim neravnotežjem⁷. S tem postopkom se bosta spodbujali splošna makroekonomska stabilnost in rast ter zagotavljal učinek vzvoda za večjo konkurenčnost. Februarja je bilo v okviru tega postopka objavljeno prvo poročilo o mehanizmu opozarjanja. Na podlagi ugotovitev navedenega poročila je bil opravljen prvi sklop poglobljenih pregledov, ki zajemajo dvanajst držav (Belgija, Bolgarija, Danska, Španija, Francija, Italija, Ciper, Madžarska, Slovenija, Finska, Švedska in Združeno kraljestvo)⁸. Med temi pregledi so bila odkrita neravnotežja, ki niso čezmerna, vendar zahtevajo našo pozornost. Zato je treba nadaljevati prizadevanja za vzpostavitev ravnovesja med državami s presežkom in tistimi s primanjkljajem. V priporočila za države so vključena tudi priporočila za preventivne ukrepe, ki se navezujejo na politike za podpiranje konkurenčnosti in prilagajanje trga dela, razdolževanje v zasebnem in javnem sektorju ter stabilizacijo na trgih premoženja.

3.2. Ocene in priporočila, ki jih je pripravila Komisija

Splošna ocena Komisije je, da države članice sprejemajo ukrepe, ki so potrebni za odpravo neuravnoteženosti javnih financ in za zagotavljanje proračunske vzdržnosti, vendar tega ne počno vedno na način, ki bi bil naklonjen rasti. Brezposelnost, zlasti med mladimi, je resna težava, za katero ni hitrih rešitev, vendar pa so potrebni takojšnji ukrepi za povečanje zaposlenosti in produktivnosti ter za zagotovitev večje usklajenosti kompetenc in izobraževanja s potrebami trga dela, tako da bodo ljudje znova dobili delo na dobro delujočih trgih dela. Širše gledano je treba obravnavati negativne socialne posledice krize, vključno z revščino.

Več držav članic, zlasti države, ki so vključene v program strukturnega prilagajanja, in države pod strogim tržnim nadzorom, izvajajo obsežne strukturne reforme, vključno z reformami trgov dela. Ta prizadevanja so bistvena za okrevanje in trajnostno rast ter prispevajo k splošnemu zmanjšanju makroekonomskih neravnotežij v Evropi. Vendar pa je treba po vsej EU storiti še veliko več, da bi se sprostil potencial rasti, ustvarile možnosti za razvoj podjetij in izkoristile možnosti, ki jih ponujajo novi viri delovnih mest, na primer v ekološkem gospodarstvu, sektorju storitev, energetskem sektorju, turizmu ter digitalnem gospodarstvu, pa tudi, da bi se zvišala raven kompetenc in inovacij. Nujno moramo ukrepati, da bi podprli okrevanje in izboljšanje življenjskega standarda ter poiskali rešitve za problematiko staranja prebivalstva.

Komisijo skrbi, da zaveze, ki so jih sprejele države članice, Evropski uniji ne bodo omogočile doseganja krovnih ciljev za leto 2020 na bistvenih področjih, kot so zaposlovanje, R&R, izobraževanje in boj proti revščini. In vendarle je doseganje teh ciljev odločilno za prihodnost Evrope.

⁷ Uredba (EU) št. 1176/2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij.

⁸ Države z dogovorjenim programom (Grčija, Irska, Portugalska in Romunija) niso bile vključene v pregled.

Kako lahko države članice sprostitjo svoj potencial rasti?

Komisija je v letnem pregledu rasti za leto 2012 navedla, da bi morala biti v letu 2012 prizadevanja na ravni držav članic in tudi EU osredotočena na pet prednostnih področij:

- izvajanje diferencirane in rasti prijazne fiskalne konsolidacije;
- ponovna vzpostavitev običajnega kreditiranja gospodarstva;
- spodbujanje rasti in konkurenčnosti za danes in jutri;
- spopadanje z brezposelnostjo in socialnimi posledicami krize;
- posodobitev javne uprave.

V nadaljevanju so povzete glavne ugotovitve analiz po posameznih državah, ki jih je Komisija opravila na podlagi programov za stabilnost ali konvergenčnih programov, nacionalnih reformnih programov in po potrebi zavez v okviru pakta „euro plus“. Besedilo v okvirčku pod vsakim naslovom vsebuje povzetek glavnih priporočil za države in opisuje, kako lahko njihova izvedba prispeva k obetom glede rasti posameznih držav članic.

Izvajanje diferencirane in rasti prijazne fiskalne konsolidacije

Priporočila za države članice glede rasti naklonjene fiskalne konsolidacije so namenjena zagotovitvi, da bodo vse države članice sčasoma izvajale zdrave fiskalne politike. Usklajena so s prilagojenimi fiskalnimi strategijami, ki upoštevajo posebnosti držav članic, zlasti obstoječa fiskalna in makrofinančna tveganja. Državam se priporoča, da pri zmanjševanju javnofinančnih primanjkljajev in zadolženosti ohranijo javne naložbe v raziskave in inovacije, izobraževanje in energetiko ter v izboljševanje vzdržnosti in učinkovitosti socialnovarstvenih sistemov, vključno s pokojninami. Vključenih je več priporočil v zvezi z obdavčevanjem, ki se navezujejo na preusmeritev davčnega bremena s trga dela na okolje in potrošnjo, odpravo številnih oprostitev (med drugim tudi nižjih davčnih stopenj), da bi se tako povečala učinkovitost obdavčevanja, ter na boj proti davčnim utajam in sivi ekonomiji. Državam članicam se prav tako priporoča, da zagotavljajo proračunsko disciplino tudi na nižjih ravneh od nacionalnih.

V okviru pakta za stabilnost in rast je trenutno 23 držav članic v postopku v zvezi s čezmernim primanjkljajem. Priporočila za te države odražajo nujnost izvedbe predhodno sprejetih priporočil Sveta glede korektivnih ukrepov. Komisija je 30. maja v dveh ločenih sklepih za Bolgarijo in Nemčijo predlagala dokončanje postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem. Poleg tega je na podlagi ocene ukrepov, ki jih je sprejela Madžarska, in v skladu z določbami uredbe o Kohezijskem skladu EU sprejela predlog za sklep Sveta o sprostitev proračunskih obveznosti iz Kohezijskega sklada, ki so bile zamrznjene marca 2012. Priporočila za države članice, ki niso v postopku v zvezi s čezmernim primanjkljajem, spodbujajo nacionalne organe k izvedbi fiskalnih načrtov, ki so naklonjeni rasti in so namenjeni doseganju ter ohranjanju proračunskih stanj, ki zagotavljajo dolgoročno vzdržnost javnih financ, vključno s stroški staranja prebivalstva.

Analiza, ki jo je opravila Komisija, kaže, da države članice v grobem dobro napredujejo z ukrepi za fiskalno konsolidacijo in zmanjšujejo svoje javnoproračunske primanjkljaje. Ti primanjkljaji naj bi se zmanjšali s 4,5 % leta 2011 na 3,5 % leta 2012. Vendar pa se delež javnega dolga še naprej veča in v letu 2012 dosega 86 % BDP, kar je mogoče deloma pripisati tudi nižji rasti. Po mnenju Komisije je bistveno, da se spoštujejo dogovorjeni roki za **odpravo čezmernih primanjkljajev** in se čim prej začnejo sprejemati ukrepi za doseganje srednjeročnih fiskalnih ciljev, ki jih je določil Svet. Tovrstne fiskalne prilagoditve bi bilo treba izvajati na način, ki podpira trajnejšo gospodarsko rast, kakor je opisano v nadaljevanju. To je tudi v skladu s paktom za stabilnost in rast, ki v načrtih strukturnega prilagajanja dopušča delovanje avtomatskih stabilizatorjem, da bi se odpravili čezmerni primanjkljaji in v končni fazi uresničili srednjeročni cilji. Hkrati poudarja, da morajo države članice, katerih trgi so pod najstrožjim nadzorom, ambiciozno izvajati ukrepe za konsolidacijo in ne smejo popuščati, tudi če se makroekonomsko okolje izkaže za slabše od pričakovanega. Tudi državam, za katere se je postopek v zvezi s čezmernim primanjkljajem končal, se priporoča, da razpoložljivi fiskalni prostor uporabijo za naložbe, ki spodbujajo rast. V skladu z zahtevami zakonodaje EU se uvajajo okrepljeni nacionalni fiskalni okviri. Vendar pa je nujno treba poskrbeti, da bodo fiskalno disciplino na centralni ravni spremljali podobno učinkoviti ukrepi za nadzor nad javnimi financami tudi na **nižjih ravneh od nacionalne**. To je zlasti izziv v več zveznih ali regionalno strukturiranih državah.

Pomembno je izboljšati kakovost javnih financ, pri čemer je treba porabo prednostno osredotočiti na cilje iz strategije Evropa 2020, ter zagotoviti, da se takšna sredstva čim bolj učinkovito porabijo. Nadzor na ravni EU nad državnimi pomočmi prispeva h kakovosti porabe in kar najbolj zmanjšuje izkrivljanja. Komisija je pred kratkim predstavila **ambiciozen predlog za posodobitev nadzora na področju državnih pomoči**, ki od držav članic zahteva, da zagotavljajo večjo skladnost z zadevnimi pravili in izboljšajo notranje usklajevanje nacionalnih ukrepov na področju državnih pomoči.

Pokojninski sistemi se prilagajajo, da bodo kos izzivom, ki jih prinaša staranje prebivalstva. V več državah članicah že potekajo obsežne reforme na tem področju, skupno pa jim je podaljševanje delovne dobe. Te reforme so bistvene za obvladovanje finančnih stroškov in zagotavljanje dolgoročne vzdržnosti ustreznih sistemov socialne varnosti. Sočasno je treba glede na daljšo pričakovano življenjsko dobo poskrbeti za spodbude za starejše delavce, ki so že dosegli upokojitveno starost, da nadaljujejo poklicno življenje, in proučiti ustreznost ravni pokojnin, da se prepreči tveganje revščine med starejšim prebivalstvom. Napredek v zvezi s sistemi zdravstvenega varstva je bil manjši. Na tem področju je treba poiskati ravnovesje med potrebo po dostopu do zdravstvenih storitev in dolgoročne nege na eni strani ter vse večjim finančnim pritiskom, ki je posledica demografskih sprememb, na drugi.

Več držav članic v okviru fiskalne konsolidacije **zvišuje davke**. Komisija je pozvala k preusmeritvi davčnega bremena z dela na prakse, ki škodujejo okolju, potrošnjo in nepremičnine, pri čemer je treba zagotoviti, da nesorazmeren del bremena ne bo pristal na plečih najrevnejših delov družbe. Čeprav so nekatere države članice precej povišale davke na potrošnjo in začele obračati trend zniževanja davkov na področju okolja, še ni opaziti splošnega znižanja obdavčitve dela. Sprejeti so bili nekateri ukrepi za odpravo davčnih oprostitev in olajšav ter znižanih stopenj, na primer za DDV, ta prizadevanja pa bi bilo treba nadaljevati. Poleg tega se trenutno izvajajo ukrepi za izboljšanje davčne discipline, a je treba prizadevanja v boju proti **sivi ekonomiji** še močno okrepiti.

Ponovna vzpostavitev običajnega kreditiranja gospodarstva

Glavni poudarek v priporočilih za posamezne države je na dokončanju prestrukturiranja bančnega sektorja ob hkratnem izogibanju prekomernemu razdolževanju, da bi se čim lažje ponovno vzpostavilo običajno kreditiranje gospodarstva.

Prestrukturiranje finančnega sektorja in krepitev okvira za nadzor nad njim v skladu z zakonodajo in priporočili EU se nadaljujeta. Položaj bank, ki so bile v krizi najbolj izpostavljene in ostajajo ranljive, še naprej vzbuja skrb. To je vzrok za pozive k večjemu obsegu prestrukturiranja in preventivnih ukrepov v priporočilih za nekatere države.

Ponovna vzpostavitev **običajne ravni pretoka kredita** v realno gospodarstvo je v mnogih državah še vedno velik izziv, še zlasti za mala in srednja podjetja. To sicer delno pojasnjuje šibkost bilanc stanja podjetij in njihovih poslovnih možnosti, vendar je del težave tudi pomanjkanje ustreznih kanalov do malih in srednjih podjetij. Spodbujati bi veljalo novo združevanje kapitala za podjetja, vključno z dostopom do medsebojnega posojanja, zasebnega kapitala in tveganega kapitala. Strukturni skladi EU lahko v nekaterih državah na tem področju veliko prispevajo, in sicer s financiranjem posojil in jamstev prek specifičnih instrumentov.

Mnoga mala in srednja podjetja pozno prejemajo plačila javnih organov. To težavo obravnava nova direktiva o zamudah pri plačilih, ki bo začela veljati marca 2013. Javni organi se bodo morali morda še dodatno potruditi, da se bodo pred začetkom veljavnosti direktive znebili zaostanka natečenih se zapadlih plačil.

Spodbujanje rasti in konkurenčnosti za zdaj in jutri

Priporočila za države članice so zaradi spodbuditve rasti in konkurenčnosti osredotočena na izboljšanje poslovnega okolja, vključno z zmanjšanjem upravnega bremena, in odpiranje mrežnih gospodarskih panog, kot so energetika, železniški promet in telekomunikacije, konkurenci, da bi se državljanom in podjetjem zagotavljale boljše storitve po boljših cenah. V nekaterih primerih Komisija priporoča večjo neodvisnost regulatorjev. Priporočila obravnavajo izvajanje direktive o storitvah in v tem okviru pozivajo k odpravi neutemeljenih ali nesorazmernih omejitev pri zagotavljanju storitev, vključno z diskriminacijo na podlagi državljanstva ali stalnega prebivališča. Dotikajo se tudi obstoječih omejitev v maloprodajnem sektorju. Druga priporočila obravnavajo krepitev raziskav in inovacij, izboljšanje učinkovitosti rabe virov ter močnejše navezovanje izobraževanja na zahteve trga dela.

V mnogih državah članicah je dostop do številnih **storitev** nezadosten, kar bi bilo mogoče izboljšati s prizadevnejšim izvajanjem direktive o storitvah. Prav tako bi bili koristni ukrepi za okrepitev konkurence in konkurenčnosti v maloprodajnem sektorju, zmanjšanje ovir za vstopanje in izstopanje podjetij ter odpravo neupravičenih omejitev za podjetja in poklicne storitve, pravniške poklice, računovodstvo ali tehnično svetovanje, zdravstvo in socialne sektorje. Odpiranje **trgov javnih naročil** z aktivnim objavljanjem čezmejnih razpisov bi prav tako spodbudilo nove priložnosti, procese in inovacije.

Precej se mora izboljšati uspešnost ključnih **mrežnih gospodarskih panog**, tj. prometnih, energetskih in širokopasovnih omrežij. V več državah so potrebne naložbe v infrastrukturo, da bi se izboljšale medsebojne povezave, razširila ponudba in omogočila cenovna konkurenca. Glede na omejene možnosti manevriranja v okviru fiskalne ureditve bi bilo treba uporabljati inovativne oblike financiranja, ki kombinirajo zasebne in javne vire, kot so na primer projektne obveznice EU. Na mnogih trgih je konkurenca še vedno majhna, prav tako pa še ni v celoti uveljavljen vseevropski zakonodajni okvir. Polovica držav članic v svojo zakonodajo še ni prenesla direktiv o notranjem energetskem trgu, ali pa jih ni prenesla pravilno. V več državah članicah je treba izboljšati konkurenco med ponudniki energije, odpraviti regulirane cene in povečati neodvisnost regulatorja. Na področju prometa si je treba dodatno prizadevati za zmanjšanje regulativnega bremena in ovir za vstop na trg železniškega prometa v velikih ali tranzitnih državah članicah. Povprečna pokritost s širokopasovnimi omrežji je še vedno majhna in storitve bi bilo mogoče precej izboljšati ter utrditi uporabo e-trgovine.

Za nadaljnji razvoj konkurenčnosti Evrope sta glede na vse bolj omejene vire in volatilitnost cen ter nenehne podnebne spremembe nujno potrebna izboljšanje učinkovitosti rabe virov in prehod na nizkoogljično gospodarstvo. Učinkovitejša raba virov in smotrnejše gospodarjenje z naravnimi viri bosta ustvarila precejšnje gospodarske priložnosti za prihodnjo rast in delovna mesta, kar bo omogočilo večjo produktivnost, nižje stroške in več inovacij.

Za ohranitev konkurenčnosti Evrope je nujno potrebna visoka raven **raziskav in razvoja ter inovacij**. Čeprav so danes nekatere države članice EU na več področjih med vodilnimi v svetovnem merilu, pa Evropa kot celota izgublja svoj vpliv. Zaradi fiskalne konsolidacije so bili v mnogih državah članicah okrnjeni javni izdatki za raziskave, namesto da bi se za to področje oblikovale namenske rezervacije ali pa bi se obseg tovrstnih sredstev povečal. Nedvomno so potrebne dodatne zasebne naložbe v raziskave in razvoj, ki bi jih bilo treba morda podpreti z javnimi spodbudami. Donos raziskav bi bilo treba približati trgu, in sicer z uporabo predkomercialnega naročanja. Na splošno je treba pogosteje navezovati partnerstva med izobraževalnimi ustanovami in ustanovami za vseživljenjsko učenje, raziskovalnimi ustanovami ter podjetji, da bi se v celoti izkoristili razpoložljivi instrumenti EU.

Spopadanje z brezposelnostjo in socialnimi posledicami krize

Številna priporočila obravnavajo ustvarjanje pogojev, da bi se dosegle višje stopnje zaposlenosti, povečala aktivna udeležba na trgu dela in da bi zaposlene obdržali na trgu dela. Poseben poudarek je na odpravljanju brezposelnosti mladih, zmanjšanju stopnje osipa in izboljšanju usposabljanja, vključno s poklicnim usposabljanjem ter razvojem vajeništev. Zmanjševanje revščine in pomoč ranljivim skupinam sta prav tako temi več priporočil. Nekatera priporočila se nanašajo na izboljšanje individualizirane podpore iskalcem zaposlitve in povečanje njenega obsega ter na spodbujanje polnega zaposlovanja žensk. Državam članicam se prav tako priporoča, naj zagotovijo, da bodo njihovi mehanizmi določanja plač ustrezno odražali spremembe produktivnosti in spodbujali ustvarjanje delovnih mest.

Zaradi krize se je precej povečala **brezposelnost**, za mnoge pa so se občutno poslabšale tudi zaposlitvene možnosti, zaradi česar obstaja nevarnost, da bodo izključeni iz trga dela. Verjetno je, da se bodo visoke stopnje brezposelnosti ohranile kar nekaj časa, saj izboljšanje trga dela zaostaja za okrevanjem gospodarstva. Aktivne politike trga dela, kot

so usposabljanje za brezposelne in svetovanje, ki ga ponujajo državni zavodi za zaposlovanje, se sicer izvajajo, vendar pogosto niso niti dovolj odločno zastavljene niti dovolj učinkovite.

Socialne posledice krize so vse izrazitejše. **Revščina** in tveganje revščine se večata, zaradi pritiska na javno porabo pa je treba iskati kompromise med zagotavljanjem socialnih storitev in transferjev.

Brezposelnost mladih je poskočila. Verjetnost brezposelnosti med mladimi je dvakrat večja kot med odraslimi. V EU je v povprečju brezposelnih 22 % mladih, v nekaterih državah članicah pa je ta stopnja kar 50-odstotna. Pridobljenih je bilo nekaj obetavnih izkušenj z jamstvi za mlade, katerih uporabo bi bilo mogoče razširiti po vsej EU, tudi ob podpori Evropskega socialnega sklada.

Napredek pri razširjanju cenovno dostopnih struktur otroškega varstva ter varstva in oskrbe vzdrževanih oseb, zmanjševanju razlik v plačilu in izboljšanju davčne obravnave prejemnikov drugega dohodka v gospodinjstvu ni zadoščal za znatno povečanje **udeležbe žensk** na trgu dela. Še vedno ni dovolj poudarka na strategijah aktivnega staranja, vključno z modernizacijo delovnih ureditev in širšim dostopom do vseživljenjskega učenja, takšne strategije pa so nujno potrebne za povečanje delovne aktivnosti zlasti starejših delavcev.

V nekaterih državah članicah so bile uvedene daljnosežne reforme **sistemov določanja in indeksacije plač**, da bi spremembe plač bolje odražale spremembe produktivnosti. V drugih državah, v katerih je bilo ugotovljeno, da bi lahko delovanje nekaterih sistemov indeksacije plač ogrožalo konkurenco, je bil napredek omejen. Te države se bodo morale posvetovati s socialnimi partnerji, da bi skupaj poiskali načine za zmanjšanje teh ovir v prihodnosti. V državah s presežkom na tekočem računu je opaziti določeno mero uravnoveženja v korist domačemu povpraševanju, med drugim tudi višanjem plač. Ta trend se mora nadaljevati. Pomembno je zagotoviti ustrezno ravnotežje med tem, da ravni plač niso previsoke, saj bi lahko odvrčale zlasti zaposlovanje mladih in nizkokvalificiranih delavcev, pa tudi ne tako nizke, da bi zaradi tega obstajala nevarnost revščine med zaposlenimi.

Medtem ko so začele nekatere države članice izvajati daljnosežne reforme svoje **delovno pravne zakonodaje**, da bi omogočile prožnejše oblike pogodb in delovnih razmerij, se zdi proces reform v nekaterih drugih državah počasen glede na resnost položaja in tveganje segmentacije trga dela. Pri tem velik delež prebivalstva ostaja v negotovi zaposlitvi ali zunaj trga dela. Skrajšani delovni čas in druge interne prožne ureditve delovnega časa so se v več državah izkazale za učinkovite pri ohranjanju zaposlitev v vrhuncu krize, zlasti v proizvodnem sektorju. Komisija je v podporo ustvarjanju delovnih mest državam članicam predlagala, naj okrepijo zaposlovalne politike⁹ ter izkoristijo priložnosti za delovna mesta v ekološko učinkovitem gospodarstvu, zdravstvu in sektorju IKT, ki naj bi imeli potencial za oblikovanje več kot 20 milijonov delovnih mest. Poleg tega lahko sistem prostih delovnih mest mreže EURES s čezmejnimi usklajevanjem kvalifikacij in prostih delovnih mest podpira večjo mobilnost delovne sile med državami članicami.

⁹ COM(2012) 173.

Okrepiti in pospešiti bi bilo treba dejavnosti, ki se že izvajajo za reševanje problematike visokih stopenj **osipa**, vključno s preventivnimi ukrepi, ter reforme sistemov izobraževanja in poklicnega usposabljanja, tudi za povečanje ponudbe vajeniških mest. To je nujno za zagotovitev zaposljivosti novih generacij, pa tudi za vsesplošno konkurenčnost gospodarstva, saj EU zaostaja za svojimi glavnimi trgovinskimi partnericami. Poleg tega demografske spremembe prinašajo nova tveganja neuskklajenosti in pomanjkanja kvalifikacij, kar pomeni dodaten pritisk z vidika podaljševanja obdobja delovne aktivnosti in večanja produktivnosti. Več držav mora sprejeti posebne ukrepe za zmanjšanje velikega števila mladih osipnikov, da bi se izboljšale možnosti mladih na trgu dela in zmanjšala brezposelnost mladih. Treba je tudi vsesplošno izboljšati uspešnost v izobraževanju, med drugim v poklicnem usposabljanju in na univerzitetni ravni. V številnih državah članicah je mogoče še dodatno razviti vajeniške programe. Na splošno je treba izboljšati predvidevanje prihodnjih potreb trga dela ter njihovo povezovanje s programi izobraževanja in usposabljanja, da se mladim olajša prehod iz šole na delovno mesto.

Posodobitev javne uprave

Priporočila za posamezne države glede javne uprave se nanašajo na storitve za podjetja, odpravljanje zamud v pravnem sistemu in uporabo storitev e-uprave za lažšanje stikov z državljani in podjetji. V več priporočilih je zajeto tudi vprašanje okrepitve upravne zmogljivosti za upravljanje sredstev EU.

Trenutno so **javne uprave** po vsej EU pod pritiskom, saj se soočajo s krčenjem proračuna in osebja, prilagoditi pa se morajo tudi vedno zahtevnejšim pričakovanjem družbe in podjetij. Z napredovanjem političnega in gospodarskega povezovanja morajo uvajati tudi vedno podrobnejša in zahtevnejša pravila EU. V različnih državah članicah so problematične šibke uprave, ki so vzrok za težave pri poslovanju ali pa za neučinkovito porabo sredstev EU in neustrezno prenašanje zakonodaje EU. Zagotavljanje visokokakovostnih javnih storitev zahteva tehnološke in organizacijske inovacije, kot je odločen prehod na e-upravo. Številnim upravam bi koristila bolj intenzivna izmenjava najboljših praks. V mnogih državah se mora izboljšati tudi učinkovitost **civilnih sodnih** sistemov, pri čemer je treba zlasti zmanjšati zaostanke, pospešiti sodne postopke in uvesti alternativne oblike reševanja sporov.

Glede na pritisk na javne finance so **sredstva EU** v številnih državah nujen vzvod za spodbuditev gospodarstva in financiranje konkretnih projektov, ki krepijo rast. Okrepiti je treba tudi upravljanje javnih ustanov, in sicer z nadaljnjo profesionalizacijo državnih služb, izboljšanjem upravljanja človeških virov, okrepitvijo analitičnih zmogljivosti ter zagotavljanjem stalnosti in stabilnosti usposobljenih uslužbencev. Pravila na ravni EU so bila poenostavljena, Komisija pa državam članicam pomaga pri reprogramiranju, da bi financiranje še bolj prilagodila potrebam rasti.

Veliko držav članic mora okrepiti svoja prizadevanja za odpravo davčnih goljufij in utaj. V vseh državah članicah obstaja siva ekonomija in v nekaterih je ta zelo razvita. Težave, ki jih povzročajo davčne goljufije in utaje, je treba reševati na različnih ravneh. Države članice si morajo prizadevati za učinkovitejše pobiranje davkov, pri tem pa morajo tesneje in učinkoviteje sodelovati. Politika EU do tretjih držav mora biti jasna in skladna, da se omogoči sprejetje primernih ukrepov za obravnavo goljufij in utaj, ki izkoriščajo obstoj nekaterih ozemelj zunaj EU, na katerih se ne uporabljajo enakovredni standardi. Prav tako je treba oblikovati usklajeno in učinkovito politiko do tretjih držav.

4. SKLEPNE UGOTOVITVE

Kriza je razkrila globoko zakoreninjena neravnotežja in nezmožnost izvajanja potrebnih reform po vsej EU. Tako kot so se te težave pokazale šele čez nekaj časa, si tudi gospodarstvo EU ne bo kar čez noč opomoglo. Analiza, ki je bila opravljena za evropski semester 2012, je pokazala, da novo ekonomsko upravljanje EU začne delovati ter je državam članicam v pomoč pri osredotočanju na bistvene reforme, ki bodo zagotovile trajnostno rast in delovna mesta. Jasno je postalo tudi, da države članice ne ubirajo vedno najbolj rasti naklonjene poti za svojo fiskalno konsolidacijo.

Na splošno se je treba ukrepov za rast v prihodnjih dvanajstih mesecih lotiti odločneje ter nadaljevati začeto fiskalno konsolidacijo in stabilizacijo finančnega sektorja. Za čim večji izkoristek ukrepov politik in reform je treba ravnati usklajeno na nacionalni in evropski ravni.

S predlogi iz tega sporočila in podrobnejših priporočil za države članice želi Komisija predlagati konkretne ukrepe, po zaslugi katerih se bo EU lahko vrnila na pot rasti in ustvarjanja delovnih mest, kar bo pripevalo k dvigu življenjskega standarda, zmanjševanju revščine in zagotavljanju bolj trajnostne rasti v prihodnosti. Izvajanje teh priporočil je pomembna prednostna naloga, zato bo Komisija v prihodnjem letu z vsemi instrumenti novega okvira upravljanja spremljala in ocenjevala doseženi napredek.

Hkrati bo svojo pozornost še naprej namenjala celovitemu izvajanju načrta za doseganje stabilnosti in rasti iz oktobra 2011, da bo pomoč EU za izhod iz krize usklajena.

Komisija bo intenzivno sodelovala z državami članicami in evropskimi institucijami, da bi uresničila svojo pobudo za rast ter razvila temeljne elemente in določila časovni načrt za popolno uresničitev ekonomske in monetarne unije.

Priloga 1: Evropski semester

Priloga 2: Rezultati poglobljenih pregledov in postopkov v zvezi s čezmernim primanjkljajem

PRILOGA 1: EVROPSKI SEMESTER USKLAJEVANJA POLITIK

Komisija je marca 2010 predlagala **strategijo Evropa 2020**, ki jo je Evropski svet potrdil. To je strategija EU za rast v prihodnjem desetletju. V strategiji je opredeljenih pet krovnih ciljev na področjih zaposlovanja, raziskav in razvoja, podnebja in energetike, izobraževanja ter boja proti revščini. Poleg tega se je 23 držav članic marca 2011 dogovorilo o **paktu „euro plus“**, da bi uskladile reforme na področjih, ki niso v celoti zajeta na ravni EU (glej okvir).

Komisija je predlagala tudi sveženj o ekonomskem upravljanju (t. i. šesterček), ki sta ga sozakonodajalca EU potrdila in je začel veljati 13. decembra 2011. S to novo zakonodajo je EU pridobila nova, učinkovita orodja za podrobnejše spremljanje ekonomskih in fiskalnih politik držav članic ter za uveljavljanje predpisov. Na podlagi tega je bil spremenjen **Pakt za stabilnost in rast**, da bi se okrepil kolektivni nadzor nad javnimi financami. Povečal se je pomen merila razmerja med javnim dolgom in bruto domačim proizvodom, opredeljenega v Pogodbi, uvedeni pa so bili novi mehanizmi izvrševanja (vključno s sankcijami) v okviru preventivnega in korektivnega dela postopka v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji.

Ob priznavanju pomena odločnega ukrepanja v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji, ki niso fiskalne narave, je bil nadzorni okvir razširjen tudi z **novim postopkom v zvezi s čezmernim neravnotežjem**. Njegov namen je preprečiti pojav neravnotežij, ki ogrožajo gospodarsko stabilnost. Če se bodo neravnotežja nadaljevala, bodo v skladu s postopkom sprejeti korektivni ukrepi. Postopek predvideva režim sankcij za ponavljajoče se neizpolnjevanje dogovorjenih ukrepov. Komisija je po tem postopku februarja 2012 objavila svoje prvo poročilo o mehanizmu opozarjanja. V skladu z ugotovitvami navedenega poročila so bili opravljeni prvi poglobljeni pregledi dvanajstih držav (Belgija, Bolgarija, Danska, Španija, Francija, Italija, Ciper, Madžarska, Slovenija, Finska, Švedska in Združeno kraljestvo)¹⁰.

Da bi države članice skupaj uresničile te cilje, združile vse te zaveze in zagotovile boljše predhodno usklajevanje ter nadaljnje ukrepanje na podlagi sprejetih odločitev, so se dogovorile o novem načinu usklajevanja nacionalnih politik, tj. o **evropskem semestru usklajevanja politik**, in ga prvič izvedle leta 2011.

Cikel se začne z objavo letnega pregleda rasti, v katerem Evropska komisija prouči gospodarske izzive in določi prednostne naloge za celotno EU. Letni pregled rasti predstavi Evropskemu parlamentu in nanj se opirajo voditelji držav ali vlad pri razpravah na spomladanskem zasedanju Evropskega sveta. Države članice na podlagi prejetih navodil aprila predstavijo svoje programe stabilnosti ali konvergenčne programe (pregled stanja njihovih javnih financ) in nacionalne reformne programe (pregled ukrepov za spodbuditev rasti in delovnih mest), tako da jih lahko Komisija sočasno oceni. Komisija svojo oceno pripravi v obliki predlogov letnih priporočil za države članice. O njih nato razpravljajo različne sestave Sveta, Evropski svet jih potrdi do začetka poletja, dokončno pa jih sprejme Svet. V drugi polovici leta države članice finalizirajo nacionalne proračune in reformne strategije, Komisija pa skupaj z ustreznimi organi EU razpravlja o uspešnosti izvajanja in napredku ter ju spremlja.

¹⁰ Države z dogovorjenim programom, Grčija, Irsko, Portugalska in Romunija, niso bile vključene v pregled.

Današnji paket je priprava na zaključek drugega evropskega semestra usklajevanja politik na junijskem zasedanju Evropskega sveta. V primerjavi z lanskim letom so učinkovitost postopka in učinek pripravljenih navodil obogatile izkušnje z izvajanjem priporočil za leto 2011, ugotovitve poglobljenih pregledov v dvanajstih državah članicah in večja mehaničnost pri ravnanju po sprejetju predlaganih priporočil za ukrepanje.

Pakt „euro plus“

Države članice, ki so se pridružile paktu „euro plus“ – vse države članice euroobmočja ter Bolgarija, Danska, Latvija, Litva, Poljska in Romunija – so se zavezale k izvedbi daljnosežnih reform na štirih področjih, ki jih obravnava pakt: spodbujanje konkurenčnosti in zaposlovanja, izboljšanje vzdržnosti javnih financ in krepitev finančne stabilnosti. Zavezale so se tudi k vzdrževanju strukturiranih razprav o vprašanjih davčne politike. Te zaveze odražajo njihovi programi stabilnosti oziroma konvergenčni programi in nacionalni reformni programi.

V letu 2011 je bil napovedan prvi sklop nacionalnih zavez in Komisija je o njih poročala v lanskoletnih priporočilih. Iz proučitve nacionalnih programov za leto 2012 je razvidno, da se stopnja izvajanja preteklih zavez med državami članicami in po področjih politik precej razlikuje. Vlade so v mnogih primerih opravile prvi korak in predlagale zakonodajne določbe, ki pa še niso sprejete, zato je njihov učinek še negotov. Svoje zaveze glede vzdržnosti javnih financ so države članice vzele resno. Pripravile so zakonodajne predloge za področji pokojninskih sistemov in nacionalnih fiskalnih pravil. Toda v mnogih primerih je sprejetje nove zakonodaje v zaostanku, kar pomeni, da je tudi njeno izvajanje odloženo. Napredek je bil dosežen tudi v zvezi z zavezami za spodbujanje zaposlovanja, zlasti z reformami za povečanje udeležbe na trgu dela ter z reformami za spodbujanje konkurenčnosti. Pri tem je bil glavni poudarek na izboljšanju poslovnega okolja.

Komisija je svojo oceno vključila v delovni dokument svojih služb, priložen temu paketu, in namerava nadaljevati spremljanje uresničevanja zavez v okviru evropskega semestra.

TABELA 1: PREGLED PRIPOROČIL ZA DRŽAVE ČLANICE ZA OBDOBJE 2012–2013*

	Javne finance				Finančni sektor			Strukturne reforme za večjo rast					Trg dela				
	Zdrave javne finance	Pokojninski in zdravstveni sistemi	Fiskalni okvir	Davčna ureditev	Bančništvo	Stanovanjski trg	Dostop do financiranja	Mrežne gospodarske panoge	Konkurenca v storitvenem sektorju	Javne službe in regulativa	R&R in inovacije	Učinkovita raba virov	Stopnja aktivnosti	Aktivna politika trga dela	Določanje plač	Prožna varnost na trgu dela	Izobraževanje
AT																	
BE																	
BG																	
CY																	
CZ																	
DE																	
DK																	
EE																	
ES																	
FI																	
FR																	
HU																	
IT																	
LT																	
LU																	
LV																	
MT																	
NL																	
PL																	
SE																	
SI																	
SK																	
UK																	

* Za Irsko, Grčijo, Portugalsko in Romunijo je edino priporočilo, naj izvedejo obstoječe zaveze v okviru skupnih programov finančne pomoči EU in MDS.

Tabela 2: Pregled ciljev strategije Evropa 2020¹¹

Simbol „*“ je dodan, če je nacionalni cilj izražen s kazalnikom, ki se razlikuje od kazalnika krovne cilja EU.

Cilji držav članic	Stopnja zaposlenosti (v %)	R&R v % BDP	Cilji glede zmanjšanja emisij (v primerjavi z letom 2005) ¹²	Obnovljivi viri energije	Energetska učinkovitost – zmanjšanje porabe energije v Mtoe ¹³	Predčasno opuščanje šolanja v %	Terciarno izobraževanje v %	Zmanjšanje števila prebivalcev, ki jih ogroža revščina ali socialna izključenost
Krovni cilj EU	75 %	3 %	-20 % (v primerjavi z letom 1990)	20 %	20 % povečanje učinkovitosti rabe energije, kar ustreza 368 Mtoe	10 %	40 %	20 000 000
Ocena za EU	73,70–74 %	2,65–2,72 %	-20 % (v primerjavi z letom 1990)	20 %	206,5	10,3–10,5 %	37,6–38,0 %¹⁴	
AT	77–78 %	3,76 %	-16 %	34 %	7,16	9,5 %	38 % (vključno z ISCED 4a, kar je bilo leta 2010 približno 12 %)	235 000
BE	73,2 %	3,0 %	-15 %	13 %	9,80	9,5 %	47 %	380 000
BG	76 %	1,5 %	20 %	16 %	3,20	11 %	36 %	260 000*
CY	75–77 %	0,5 %	-5 %	13 %	0,46	10 %	46 %	27 000
CZ	75 %	1 % (samo javni sektor)	9 %	13 %	ni podatka	5,5 %	32 %	Ohranitev števila oseb, ki jih ogroža revščina ali socialna izključenost, na ravni iz leta 2008 (15,3 % celotnega prebivalstva) s prizadevanji za njegovo zmanjšanje za 30 000
DE	77 %	3 %	-14 %	18 %	38,30	<10 %	42 % (vključno z ISCED 4, kar je bilo	320 000 (dolgoročno brezposelnih)*

¹¹ Nacionalni cilji, kakor so opredeljeni v nacionalnih reformnih programih iz aprila 2012.

¹² Nacionalni cilji zmanjšanja emisij, opredeljeni v Odločbi št. 406/2009/ES (ali „odločba o porazdelitvi prizadevanj“), se nanašajo na emisije, ki niso zajete v sistemu trgovanja z emisijami. Emisije, zajete v sistemu trgovanja z emisijami, se bodo v primerjavi z ravnmi iz leta 2005 zmanjšale za 21 %. Ustrezno skupno zmanjšanje emisij v primerjavi z ravnmi iz leta 1990 bo 20-odstotno.

¹³ Opozoriti velja, da se glede na izhodiščno leto (ali izhodiščna leta) razlikujejo tudi nacionalne napovedi, na podlagi katerih so ocenjeni prihranki.

¹⁴ Izračun ne vključuje ISCED 4 (Nemčija, Avstrija) in Združenega kraljestva, rezultat z ISCED 4: 40,0–40,4 %.

							leta 2010 11,4 %)	
DK	80 %	3 %	-20 %	30 %	0,83	<10 %	vsaj 40 %	22 000 (osebe v gospodinjstvih z zelo nizko intenzivnostjo dela)*
EE	76 %	3 %	11 %	25 %	0,71	9,5 %	40 %	61 860 oseb zunaj tveganja revščine*
EL	70 %	cilj ni na voljo	-4 %	18 %	2,70	pod 10 %	32 %	450 000
ES	74 %	3 %	-10 %	20 %	25,20	15 %	44 %	1 400 000–1 500 000
FI	78 %	4 %	-16 %	38 %	4,21	8 %	42 % (ozka nacionalna opredelitev)	150 000
FR	75 %	3 %	-14 %	23 %	34,00	9,5 %	50 %	Zmanjšanje vztrajne stopnje tveganja revščine za eno tretjino v obdobju 2007–2012 oz. za 1 600 000 oseb*
HU	75 %	1,8 %	10 %	14,65 %	2,96	10 %	30,3 %	450 000
IE	69–71 %	približno 2 % 2,5 % BDP)	-20 %	16 %	2,75	8 %	60 %	200 000*
IT	67–69 %	1,53 %	-13 %	17 %	27,90	15–16 %	26–27 %	2 200 000
LT	72,8 %	1,9 %	15 %	23 %	1,14	<9 %	40 %	170 000
LU	73 %	2,3–2,6 %	-20 %	11 %	0,19	<10 %	66 %	6 000
LV	73 %	1,5 %	17 %	40 %	0,67	13,4 %	34–36 %	121 000*
MT	62,9 %	0,67 %	5 %	10 %	0,24	29 %	33 %	6 560
NL	80 %	2,5 %	-16 %	14 %	ni podatka	<8 %	>40 % 45 % pričakovanih v letu 2020	93 000*
PL	71 %	1,7 %	14 %	15,48 %	13,6	4,5 %	45 %	1 500 000
PT	75 %	3 %	1 %	31 %	6,00	10 %	40 %	200 000
RO	70 %	2 %	19 %	24 %	10,00	11,3 %	26,7 %	580 000
SE	krepko nad 80 %	približno 4 %	-17 %	49 %	12,80	<10 %	40–45 %	Zmanjšanje odstotka žensk in moških, ki niso vključeni na trg dela (razen rednih študentov), dolgotrajno brezposelnih ali tistih z dolgotrajno bolniško odsotnostjo na precej pod 14 %*
SI	75 %	3 %	4 %	25 %	ni podatka	5 %	40 %	40 000

SK	72 %	1 %	13 %	14 %	1,65	6 %	40 %	170 000
UK	ni cilja v NRP	ni cilja v NRP	-16 %	15 %	ni podatka	ni cilja v NRP	ni cilja v NRP	Obstoječi številčni cilj iz zakona o revščini otrok iz leta 2010*

PRILOGA 2: REZULTATI POGLOBLJENIH PREGLEDOV

Evropska komisija je 14. februarja 2012 predstavila svoje prvo poročilo o mehanizmu opozarjanja, ki je bilo pripravljeno skladno z Uredbo (EU) št. 1176/2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij. V navedenem poročilu je bil proučen položaj vseh držav članic, razen štirih držav z dogovorjenim programom (Grčija, Irska, Portugalska in Romunija). Komisija na podlagi ekonomske razlage preglednice o zgodnjem opozarjanju ugotavlja, da je podrobna analiza makroekonomskih sprememb utemeljena v naslednjih dvanajstih državah članicah: **Belgija, Bolgarija, Danska, Španija, Francija, Italija, Ciper, Madžarska¹⁵, Slovenija, Finska, Švedska in Združeno kraljestvo.**

Za vsako od teh držav so službe Komisije opravile ločeno podrobno analizo. Te analize so objavljene kot dokument služb Komisije, ki je del tega paketa. Pri pripravi omenjenih analiz so bile opravljene posebne misije za ugotavljanje dejstev, kot je predvideno v zakonodaji¹⁶. To sporočilo izpolnjuje zahtevo člena 5(3) Uredbe (EU) št. 1176/2011, po kateri Komisija obvesti Evropski parlament in Svet o rezultatih poglobljenega pregleda in jih objavi.

Na podlagi poglobljenih pregledov, opravljenih v skladu s členom 5 navedene uredbe, je Komisija ugotovila, da je treba ta neravnotežja odpraviti, nekatera čim prej:

- **Belgija** ima *težave z neravnotežji*. Več pozornosti je treba nameniti zlasti makroekonomskim spremembam na področjih zunanje konkurenčnosti blaga in zadolženosti ter v tem okviru predvsem visoki ravni javnega dolga, da se zmanjša tveganje škodljivih učinkov za delovanje gospodarstva.
- **Bolgarija** ima *težave z neravnotežji*. Pozornost je treba nameniti zlasti ravni zunanje zadolženosti in nekaterim makroekonomskim spremembam, povezanim z razdolževanjem v poslovnem sektorju, ter procesu prilagoditve trga dela, da se zmanjša tveganje škodljivih učinkov za delovanje gospodarstva.
- **Danska** ima *težave z neravnotežji*. Več pozornosti je treba nameniti zlasti nekaterim makroekonomskim spremembam, predvsem na področju zunanje konkurenčnosti, in potencialnim tveganjem, povezanim z zadolženostjo gospodinjestev, da se zmanjša tveganje škodljivih učinkov za delovanje gospodarstva.
- **Španija** ima *težave z zelo hudimi neravnotežji*. Natančno spremljanje in nujno pozornost ekonomske politike zahtevajo zlasti makroekonomske spremembe, predvsem te, povezane s precej visokimi stopnjami dolga zasebnega sektorja, velikim negativnim stanjem zunanjega dolga in finančnim sektorjem, na katere so vplivale razmere na stanovanjskem trgu, da se preprečijo kakršni koli škodljivi učinki za delovanje gospodarstva ter ekonomsko in monetarno unijo.

¹⁵ Madžarska vlada je novembra 2011 uradno zaprosila za preventivno finančno pomoč EU in MDS.
¹⁶ V skladu s členom 5(1) in člena 13 Uredbe (EU) št. 1176/2011 se poglobljeni pregledi opravijo skupaj z nadzornimi misijami. Misije so bile na ravni služb opravljene marca in aprila.

- **Francija** ima *težave s hudimi neravnotežji*. Več pozornosti je treba nameniti zlasti nekaterim makroekonomskim spremembam na področju izvozne uspešnosti in konkurenčnosti, da se zmanjša tveganje škodljivih učinkov za delovanje gospodarstva.
- **Italija** ima *težave s hudimi neravnotežji*. Pozornost je treba nameniti zlasti visoki javni zadolženosti in makroekonomskim spremembam na področju izvozne uspešnosti, saj Italija vse od prevzema evra izgublja zunanjo konkurenčnost. Glede na visoko raven javnega dolga bi morala biti ključna prednostna naloga krepitev potenciala rasti, da bi se zmanjšali škodljivi učinki za delovanje gospodarstva.
- **Ciper** ima *težave z zelo hudimi neravnotežji*. Natančno spremljanje in nujno pozornost ekonomske politike zahtevajo zlasti makroekonomske spremembe, kot se odražajo v tekočem računu, javnih financah in finančnem sektorju, da se preprečijo kakršni koli škodljivi učinki za delovanje gospodarstva ter ekonomsko in monetarno unijo.
- **Madžarska** ima *težave s hudimi neravnotežji*. Posebno pozornost je treba nameniti zlasti nekaterim makroekonomskim spremembam, kot sta močno negativno neto stanje mednarodnih naložb in javni dolg, da se zmanjša precejšnje tveganje škodljivih učinkov za delovanje gospodarstva. Po oceni učinkovitega ukrepanja in v skladu z določbami uredbe o Kohezijskem skladu EU je Komisija sprejela tudi predlog sklepa Sveta za odpravo ustitve obveznosti iz Kohezijskega sklada z marcem 2012.
- **Slovenija** ima *težave s hudimi neravnotežji*. Natančno je treba spremljati zlasti makroekonomske spremembe, povezane z razdolževanjem v poslovnem sektorju in bančno stabilnostjo, ter neugodne, vendar manj nujne spremembe na področju zunanje konkurenčnosti, da se zmanjša precejšnje tveganje škodljivih učinkov za delovanje gospodarstva.
- **Finska** ima *težave z neravnotežji*. Več pozornosti je treba nameniti zlasti makroekonomskim spremembam, povezanim s konkurenčnostjo, da se zmanjša tveganje škodljivih učinkov za delovanje gospodarstva.
- **Švedska** ima *težave z neravnotežji*. Več pozornosti je treba nameniti zlasti nekaterim makroekonomskim spremembam v zvezi z dolgom zasebnega sektorja in stanovanjskim trgom, da se zmanjša tveganje škodljivih učinkov za delovanje gospodarstva.
- **Združeno kraljestvo** ima *težave z neravnotežji*. Več pozornosti je treba nameniti zlasti makroekonomskim spremembam na področju zadolženosti gospodinjstev in stanovanjskega trga, pa tudi neugodnim spremembam na področju zunanje konkurenčnosti, da se zmanjša tveganje škodljivih učinkov za delovanje gospodarstva.

Ta neravnotežja se bodo spremljala kot del preventivnega dela postopka v zvezi z makroekonomskimi neravnotežji in so vključena v priporočila za države članice v okviru evropskega semestra.